

අපණ්ණික ජාතකය

ශාකා කුල නිලකවූ පරදුක්ඛ දුක්ඛිතවූ කරුණානිධාන වූ අසරණ සරණ වූ සමන්ත භද්‍ර වූ තිලෝගුරු සමාක් සම්බුදු රජාණන්වහන්සේ මේ භද්‍ර කල්පයට සරාසංඛා කල්ප ලක්ෂයකින් යට සාරමණ්ඩ නම් කල්පයෙහි තණ්හාකරය, මේධංකරය, සරණංකරය යි තුන් බුදුකෙණෙකුත් වහන්සේට ඉක්බිතිව උපන් තුන්ලොවට බේමංකර වූ මොහදුරට දිවාකර වූ මුළු සතන්ට ශාන්තිකර වූ පින්වත්නට සිවංකර වූ මරසෙනගට භයංකර වූ දිපංකර නම් සර්වඥයන් වහන්සේ බුදුව සියළු සත්වයන් අමාමහානිවනින් දක්වමින් සුදසුන් විහාරයෙහි වාසය කරණ සමයෙහි රඹගම් නුවර වාසී මනුෂ්‍යයෝ සර්වඥයන් ප්‍රධානකොට භික්ෂුසංඝයා වහන්සේ පවරා සර්වඥයන් වඩනා මාර්ගය සරහන්නට වන්හ. එසමයට අප මහා බෝධිසත්වයෝ සුමේධ නම් තාපසව වාසය කරන්නාහු මත්සකස්කොට තබන්නාවූ මනුෂ්‍යයන් දැක මේ මාර්ගය කුමකටද සරහවුදැයි විචාරා එපවත් දැන එසේ වී නම් මා සරහන නියායෙන් භූමි ප්‍රදේශයක් දෙවයි කීහ. එවිට මනුෂ්‍යයෝ දෙන්නාහු දුදුරුව දියබොර ඇති භූමි ප්‍රදේශයක් දිලුහ. ඒ භූමි ප්‍රදේශය සකස් කොට තනා නොනිමන තුරු සාර ලක්ෂයක් භික්ෂුන් වහන්සේ පිරිවරා ඒ දිපංකර නම් සර්වඥයන් වහන්සේ වැඩි සේක. ඒ සර්වඥයන් වහන්සේ දැක සුමේධ තාපසයෝ මඩ කළලෙහි අදුන් දිවිසම් අතුට බුදු බව පතා වැදහොත්තාහ. සර්වඥයන් වහන්සේ ඒ තාපසයන්ගේ ඉස්දොර සිට මහා පුරුෂයා කුමක් සිතා වැදහොත්තේ දෝ හොයි දිවසින් බලා සිතු සිතුවිලි දැක මහණෙනි මේ පුරුෂ තෙම මෙතනට සාරාසංඛ කල්ප ලක්ෂයකින් මත්තේ ගෞතම නම් බුදුවෙතියි . විවරණ පතුල් දෙවා වදාල සේක. ඒ සුමේධ තාපසයෝත් ගාථා මාත්‍රයක් ඇසූ පමණින් නිවන් දකිනට හේතු සම්පත් ඇතිව තිබියදීත් ඒ හැර සංසාරයට වැද එතැන් පටන් දසපාරමිතාය, දස උප පාරමිතාය, දස පරමාර්ථ පාරමිතාය, යන සම ක්‍රිංශන් පාරමිතා ධර්මයන් හා අංගපරිත්‍යාගය ජීවිත පරිත්‍යාගය යනාදී වූ පඤ්ච මහා පරිත්‍යාගයන් හා ඉන් මැන බුදු වූ කොණ්ඩඤ්ඤ දිවු තෙවිසි බුදු කෙනෙකුත් වහන්සේ අතින් ලබන ලද විවරණ ශ්‍රී ද ඇතිව වෙස්සන්තරාත්ම භාවයේ සිට සත් වරක් මහා පොළොව ගුගුරුවා මහ දන් දී එයින් වුතව තුසිත බවනගෙහි ඉපිද බොහෝ කාලයක් එහි වැස දස දහසක් සක්වල දිව්‍ය බ්‍රහ්මයන්ගේ ආරාධනාවෙන් පස් බැලුම් බලා ඇස පුරු පසලස්වක් ලත් උතුරු ශල නැකතින් මාතෘ ගර්භයෙහි ප්‍රතිසන්දි ග්‍රහනය කොට දස එකඩ මසක් ඇවැමෙන් මාතෘ ගර්භයෙන් ප්‍රසූතව එකුත් තිස් අවුරුද්දක් රාජ්‍ය කොට තුන් පූර්ව නිමිත්ත දැක සසල කල කිරී සතර වෙනි දුටු මහන වේසය දැක ප්‍රවෘජ්ජාවෙහි ආලය ඇතිව එදා රාත්‍රියෙහි කන්ථක නම් අශ්වයා පිට නැගී දස දහසක් සක්වල දිව්‍ය බ්‍රහ්මයන් පිරිවරා අනෝමා නම් ගංතෙරදී මුහුලස කපා ආකාශයට දමා මහා බ්‍රහ්මයා විසින් දෙන ලද අශ්ට පරිශ්කාර ධරා පැවිදිව සාඅවුරුද්දක් දුෂ්කර ක්‍රියා කොට අජපාල නිග්‍රෝධ මූලයෙහි සුජාතාවන් දුන් සීල පායාසය වළඳා සල්උයනෙහි දිවා විහාරය කොට සවස් වෙලෙහි ජය මහා බෝධින් වහන්සේ කරා එමෙන් සිටි අතර මගදී සොත්තිය නම් බමුණෙකු දුන් කුස තණ අට මිටක් ගෙන ඇසතු බෝමුල් හි සලා ඉන් පැන නැංගා වූ තුදුස් රියන් වජ්‍රාසනාරූඪව මාර පරාජය කොට අඵයම් වෙලෙහි සියළු කෙලෙසුන් නසා බුදුව සත් සතියක් බෝධිදෑම සම්පයෙහි දවස් යවා අටවන සතියෙහිදී මහා බ්‍රහ්මයාගේ ආරාධනාවෙන් බරණැස් නුවර ඉසිපතන නම් විහාරයේදී පස්වග මහනුන් වහන්සේ ප්‍රධාන කොට ඇති බොහෝ දිව්‍ය බ්‍රහ්මයන්ට දම් සක් පැවතුම් සුහු දේශනාව කොට බොහෝ සත්වයන් අමා මහා නිවන් දක්වා එතැන් පටන් වෛවෙහෙය ජනයන් සංසාර සාගරයෙන් ගොඩනගා වාසය කරන සේක් ඒ ඒ මනුෂ්‍යයන් හා ඒ ඒ භික්ෂු භික්ෂුනියන්ගේ හා නෙයෙක් ආපත්ති හා නොයෙක් දෘෂ්ඨාංග වලට හා නොයෙක් කතාන්තර වලට හා මෙකී දෙයෙහි සංඛා දුරු කරන පිණිස දිව්‍ය බ්‍රහ්ම මනුෂ්‍යාදීන්ට පිංපිණිස වදාරණ ලද පන්සිය පණස් ජාතක එළවෙන් දක්වන්ට උච්චතැයි කියා පරාක්‍රම නම් ඇමති සත් පුරුෂයාගේ ආරාධනාවෙන් හා විරසිංහ ප්‍රතිරාජ නම් අමාත්‍යයෝත්තම යාගේ උත්සාහයෙන් ද අටුවාසාමිත්ලි ජාතක නියාව නොවරදවා එළවෙන් ලියූ ජාතක කථාව සත් පුරුෂ වූ මනුෂ්‍යා විසින් කන්යොමා සින් එලා ඇසිය යුතු

හේ කෙසේ ද යත්

භාග්‍යවත් වූ තිලෝගුරු සමාක් සම්බුදු රජාණන් වහන්සේ ජේතවන මහා විහාරයෙහි දිව්‍ය බ්‍රහ්ම ආර්ය ඊයාර්ය පථ සංඛ්‍යාත විහරණයන් අතුරෙන් එක්තරා විහරණයකින් දවස් යවන සේක් අනේපිඩු මහා සිටානන්ගේ යහළු වූ පන්සියයක් තීර්තක ශ්‍රාවකයන් අරභයා මේ අපණ්ණික ජාතක ධර්ම දේශනාව වදාල සේක. එක් දවසක් අනේපිඩු මහා සිටානෝ තමන්ගේ යහළු වූ පන්සියයක් තීර්තක ශ්‍රාවකයන් කැඳවාගෙන බොහෝ ගඩ දුම් මල් පහන් හා ගිතෙල් මී උක් සකුරු හා සිවුරු පිළි ආදිය ගෙන්වාගෙන ජේතවනයට ගොස් බුදුරජාණන් වහන්සේට නමස්කාර කොට මල් සුවඳ ආදියෙන් පූජා කොට ගිතෙල් ආදී වූ බෙහෙත් බඩු හා සිවුරු පිළිද භික්ෂු සංඝයා වහන්සේට පිළිගන්වා නපව්වතෝන පූරතෝ යනාදී සය වැදැරුම් වූ මිසත්‍ය දෝෂ දුරු කොට එකත් පස්ව හුන්නාහුය. ඒ අන්‍ය තීර්තක ශ්‍රාවකයෝ බුදුන්ට නමස්කාර කොට බුදුන්ගේ පුන් සඳ මඩලක් බඳු වූ සශ්‍රික මුඛය හා දෙතිස් මහා පුරුෂ ලක්ෂණ අසිත්‍යාණු ව්‍යජන බ්‍යාම ප්‍රහා කේතු මාලා ලංකාරයෙන් විරජ මාන වූ බ්‍රහ්ම ශරීර හා කරකැවී යුවල යුවල නික්මෙන්නා වූ ඝන බුද්ධ රශ්මි බල බලා අනේපිඩු මහා සිටානන් සම්පයෙහි උත්තාහුය. එකල්හි ඔවුන්ට බුදුහු රත් ගල් තලාවක හිද සිංහ නාද කරන්නා වූ අභිත කේෂර සිංහ රාජයෙක් මෙන්ද මේස කාලයෙහි මහා වර්ෂාවක් වස්නා කලක් මෙන්ද ආකාශ ගංගාවක් බානා කලක් මෙන්ද රුවන් දමක් ගොතන්නාහු මෙන් ද අශ්ඨාංගයෙන් සමන්විත වූ ශ්‍රවණීය වූ මනෝඥ වූ බ්‍රහ්ම ස්වරයෙන් නානානය නිපුණ විචිත්‍ර වූ මදුර වූ ධර්ම දේශනාවකට වදාල සේක. ඒ තීර්තක ශ්‍රාවකයෝ බුදුන්ගේ ධර්මය අසා ප්‍රසන්න වූ සිත් ඇතිව නැගී සිට දස බලදාරී වූ බුදුන්ට නමස්කාර කොට තීර්තක ලබ්දිය හැර බුදුන්ගේ සරණ ගියහ. ඔහු එතැන් පටන් ඇමකලම

අනේ පිඩු මහ සිටානන් හා සමග සුවඳ මල් ආදිය ගෙන විහාරයට ගොස් බණ අසති. දන් දෙති. සිල් රක්ෂා කෙරෙහි. පෙහෙවස් වෙසෙති. ඉක්බිත්තෙන් බුදුහු සැවැත් නුවරින් රජගහ නුවරට වැඩ සේක. එකල්හි ඒ තීර්තක ශ්‍රාවකයෝ බුදුන් රජගහ නුවරට වැඩ කල්හි බුදුන්ගේ සරණය හැර නැවත අන්‍ය තීර්තකයන්ගේ සරණ ගෙන තමන්ගේ මුල සරණයේහිම පිහිටියාහ. බුදු රජානන් වහන්සේගේත් සත් අටමසක් කල් ගෙවා යවා නැවත ජේතවනයට වැඩ සේක. අනේ පිඩු මහ සිටානෝත් නැවත ඔවුන් කැඳවාගෙන බුදුන් සමීපයට ගොස් වැද සුවඳ මල් ආදියෙන් පූජා කොට බුදුන්ට නමස්කාර කොට එකත් පස්ව උන්නාහුය. ඒ තීර්තක ශ්‍රාවකයෝ ත් බුදුන් වැද එකත්පස්ව හුන්නාහුය. එකල්හි ඔවුන් බුදුරජානන් වහන්සේ සැරි සරා වැඩ කල්හි ගන්නා ලද සරණ හැර නැවත අන්‍ය තීර්තකයන්ගේ සරණ ගැන මුලස්ථානයෙහි පිහිටි බව අනේපිඩු මහ සිටානෝ බුදුන්ට දන්වූහ. එකල්හි සර්වඥයන් වහන්සේ ප්‍රමාණාතික්‍රාන්ත වූ කාලයෙහි අතරක් නැති කොට පවත්වන ලද වාක් සුවරිතානු භාවයෙන් දිව සුවදින් සුවඳ කැවූ නොයෙක් සුවදින් පිරුණු රුවන් කරඬුවක් හරිත කලක් පරිද්දෙන් මුඛ පත්මය විවෘත කොට මදුර ස්වර විහිදුවමින් සැබැඳ උපාසක වරුණි. තොපි රත්නත්‍රයෙහි සරණ හැර අන්‍ය තීර්තකයන්ගේත් සරණ ගියෙදැයි විචාරා වදාල සේක. එකල්හි තමන් කල කාර්ය හඟ වන්නට අසමර්ථ වූ ඔවුන් විසින් සැබැව ස්වාමීනි. බුදුහු උපාසක වරුන්ට ආමන්ත්‍රණය කොට එමහා උපාසක වරුණි. යටින් අවිචිය හා මත්තෙන් හවාග්‍රය කෙළවර කොට සරසින් අනන්තාපරිමාන සක්වලහේ සීල සමාධි ප්‍රඥා වූ ගුණයෙන් බුදුන් හා සමකෙනෙක් නැත. බුදුන්ට වඩනා කෙණෙක්ම නැත. මෙසේ උත්තම ගුණයෙන් සමන්විත වූ රත්නත්‍රය සරණ ගිය උපාසක කෙනෙක් වේවා යි උපාසිකා කෙනෙක් වේවායි නරකාදී වූ සතර අපායෙහි උපදිනා හු නොවෙති. අපායෝත්පත්තියෙන් මිදී දිව්‍ය ලෝකයෙහි ඉපිද මහා සම්පත් අනුභව කෙරෙහි. එසේ හෙයින් තොපි ඇම දෙනා මෙබඳු සරණ හැර අන්‍ය තීර්තකයන්ගේ සරණ යන්තුවන් විසින් කල සේ නපුරැයි වදාලසේන. තවද උපාසක වරුන් බුද්ධානුස්මාති ධර්මානුස්මාති සංඝානුස්මාති කර්මස්ථාන එනම් ශෝභාපත්ති ඵලය දෙන්නේය. සකෘද්ධාගාමී මාර්ගය හා සකෘද්ධාගාමී ඵලය දෙන්නේය. අනාගාමී මාර්ගය හා අනාගාමී ඵලය දෙන්නේය. අර්හත් මාර්ගය හා අර්හත් ඵලය දෙන්නේයැයි මේ ආදී වූ කාරණයෙහි ධර්ම දේශනා කොට මෙබඳු රත්නත්‍රය සරණ බිඳපු නොප විසින් නොකල මනා දෙයක් කරණ ලදැයි වදාල සේක. මෙසේ භාග්‍යවත් වූ තිලෝගුරු බුදුරජානන් වහන්සේ අනේක ප්‍රාකාරයෙන් උපාසක වරුන්ට අවවාද කොට උපාසකවරුන් පළමුත් මනුෂ්‍යයෝ අසරණය සරණයයි විරුද්ධ ග්‍රහනය ගෙන අමුනුශ්‍යයෝ පරිගාහිත වූ කාන්තාරයෙහි යක්ෂයන්ට ගොදුරුව මහා විනාශයට පැමිණියෝය. සරණ යෑම සරණයයි ඒකාන්ත කොට අවිරුද්ධ ග්‍රහණය ගන්නා වූ මනුෂ්‍යයෝ ඒකාන්තාරයෙහි ස්වාසස්ථානයට පැමිණියෝ වේදැයි වදාරා මුවෙන් නොබැන වැඩ උන් සේක. එකල්හි අනේපිඩු මහා සිටානෝ හුනස්නෙන් නැගී සිට බුදුන්ට වැද ස්තුති කොට දොහොත් මුදුනෙහි තබා ස්වාමීනි දන් වූ කලි මේ උපාසක වරුන්ගේ උතුම් වූ රත්නත්‍රය සරණ හැර විරුද්ධ ග්‍රහණය අපට ප්‍රකාශය. පූර්වෙහි යක්ෂාදිගාහිත වූ කාන්තාර මාර්ගයෙහි විරුද්ධ ග්‍රාහිත්ගේ විනාශය හා අවිරුද්ධ ග්‍රහිතව වූ මනුෂ්‍යයන් ස්වාසස්ථානයට පැමිණි බව අපට සැබවී තිබෙන්නේය. නුඹ වහන්සේටම ප්‍රකාශය. ස්වාමීනී යාඤ්ඤා කරමිහ. පින්වත් වූ සර්වඥයන් වහන්ස. ආකාශයෙහි පුන් සඳ මඩල නගා පානා කලක් මෙන් මේ කාරණය ප්‍රකාශ කොට වදාල මැනවයි ආරාධනා කළාහුය. ඉක්බිත්තෙන් බුදුහු මා විසින් සිටානෝනි අප්‍රමාණ කාලයක් මුළුල්ලෙහි දස පාරමිතාවන් පුරා ලෝක වාසීන්ගේ සැක දුරු කරන පිණිසම සර්වඥා ඥානය ප්‍රතිවේදය කරන ලද්දේය. සිංහ තෙලයෙන් රන් නලක් පුරවන්නාක් මෙන් සකස් කොට කන් නමා අසවයි සිටානන්ට සිහි උපදවා හිම ගර්භයක් පලා පුන් සඳ මඩල පිටත් කොට පාන්තක් මෙන් හවාන්තරයෙන් සැඟ වූනාවූ කාරණය ප්‍රකාශ කොට වදාල සේක.

යටගිය දවස කසිරට බරණැස් නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජුරු කෙනෙක් සතර සංග්‍රහ වස්තුවෙන් ජනරංජනය කොට රාජ්‍ය කරන්නාහුය. එසමයෙහි පුරණ ලද බෝධි සංඛාර ඇති අප මහා බෝසතානෝ සාන්තු නායක කුලයක පිළිසිඳ ගෙන ක්‍රමයෙන් වැඩිවිය පැමිණ පන්සියයක් ගැලින් වෙළඳාම් කොට ඇවිදිනාහුය ඒ බෝධිසත්වයෝ කලෙක නැගෙනහිරින් බස්නාහිරට යෙහි කලෙක බස්නාහිරින් නැගෙනහිරට යෙහි. එකල බරණැස් නුවර අනෙකුත් ශාන්තු නායක පුත්‍රයෙක් විය. ඒ තම අඥාණය අව්‍යක්කතය. උපායෙහි දක්ෂ නොවෙයි. එසමයෙහි බෝධි සත්වයෝ බරණැස් නුවරින් මහගි වූ බඩු ගෙන පන්සියයක් ගැල් පුරා ගමන සරහා සිටුවූහ. ඒ නුවනැති සාන්තු නායක පුත්‍රද එසේම පන්සියයක් ගැල් බඩු පුරා ගමනට සරහා සිටුවූයේය. බෝධි සත්වයෝ ඉදින් මේ නුවණ නැති ශාන්තු නායක පුත්‍ර තෙමෙ මා හා සමඟ යේනැම් ගැල් දහසක් එක් මග යන්ට පටන්ගත් කල මග නොසැහෙන්නේය. මනුශ්‍යයන්ට දර පැන් හා සරකට තන නොලැබ හැක්කේය. මොහුවත් මාවත් පළමු කොට යාම කටයුතු යයි සිතා බෝධි සත්වයෝ ඒ අඥාණ වූ සාන්තු නායකයා කැඳවා මෙපවත් කියා අප දෙදෙනා එක්ව යන්ට නොපිළිවෙන. කිමෙක්ද තෙපි ඉදිරියෙහි යවිද?. නොහොත් පස්සෙයි යවිද යි විචාලෝය. එවේලෙහිම හෙතම මෙසේ සිතී තමා ඉදිරියේ යන්ට වත් කල්හි බොහෝ අනුසස් වන්නේය. ගැල් සකීන් නුබුන් මගින් යෙමෙන් ගැල් අදිනා ගොන් පළමු සරක් නොකෑ තන කති. මනුශ්‍යයන්ට පළමු කිසි කෙණෙකුත් විසින් නොකැඩූ පළාකොලවත් වන්නේය. ප්‍රසන්න වූ පැන් වන්නේය. කැමති පරිද්දෙන් අගය තබා ගෙන බඩු විකුණමිසි සිතා හෙතම මම යහළුව පළමු කොට යෙමිසි කීහ. බෝධි සත්වයෝත් පස්සෙහි යාමෙහි බොහෝ අනුසස් දැක මෙසේ සිතූය. ඉදිරියෙහි යන්නා වූ සත්වයෝ මග විසම තැන සම කෙරෙහි. මම ඔහුන් ගිය මගින් යෙමි. පෙරත් දුව ගිය ගොන් මුහුකුරා තදව ගිය තණ කති යි මාගේ ගොන් නැවත අට ගත් මිහිරි වූ ලා තණ අනුභව කෙරෙහි. පළමු පලා පල කඩා නැවත අට ගත් මිහිරි වූ ලාතන අනුභව කෙරෙහි. පළමු පලා කොල කඩා ගත් නැතින් නැගී දළ පලා මනුශ්‍යන්ට මිහිරි වන්නේය. පළමු පැන් නැති තැන වලකැන පැන් උපදවති. මොහුන් කැනවූ වල වලින් අපි පැන් බොමිහ. පළමු

කොට අගය තිබියේනම් මනුශ්‍යයන්ගේ දිවි ගැලවූ වාක් වැන්නේය. මම පස්සෙහි ගොස් මොවුන් විසින් තුබූ අගයෙන් බඩු විකුණම් යැයි ඒ මහා බෝසතානෝ මෙතෙක් අනුභව දැක යහළුව තෙපි පළමු කොට යව් වයි කීවා හුය. එකල්හි නුවණ නැති ශාන්තු නායක යහපත යහළු යැයි කියා ගැල් යොදා ගෙන නික්ම. ක්‍රමයෙන් මනුෂ්‍ය වාසය ඉක්ම කාන්තාර මුඛයට පැමිණියේය. හෙතම පළමුව හැම කල්හි මහසැල තබාගෙන පැන් පුරවා සැට යොදුන් කාන්තාර මාර්ගයෙහි ගමන් ගත්තේය. ඉක්බිත්තෙන් ඔහු කාන්තාර මධ්‍යයට පැමිණි කල්හි එහි අදිගාහිත යක්ෂයෙක් මේ මනුෂ්‍යන් ගෙන යන පැන් දම්මවා පියා දුරුවල කොට සියල්ලවුන් කමිසි සිතා සර්වාංගයෙන් දවල වූ ඇලි ගොන් දෙන්නෙකු යොදන ලද සිත්කළු යානාවක් මවාගෙන දුණු හිය උරු පළඟ ආයධ ගත් අත් ඇතිව අමුනුෂ්‍යයන් දස දොලොස් දෙනෙකු පිරිවරාගෙන ඇඹුල උපුල මල් පැළඳ නෙත් තෙත් ඉසකේ හා තෙත් පිළි ඇතිව නායක පුරුෂයෙකු මෙන් ඒ රතයේ ඉඳ මඩ වැකි ගියාවූ රථයකින් යුක්තව පෙරමගට ගියේය. ඔහුගේ පිරිවර අමුනුශ්‍යයෝද ඉදිරියේ පස්සේ වන්නාහු තෙත් ඉසකේ හා තෙත් පිළි ඇතිව ඇඹුල උපුල මල් පැළඳ රත් පියුම් හෙල පියුම් මිටි ගෙන නෙළුම් අල සහ නෙළුදැලි කමින් පැන් බින්දු හා මඩ බින්දු වගුරුමින් නික්මුනාහුය. යක්ෂයා ඉදිරියේ එන්නාවූ සාන්තු නායකයා දැක තමාගේ යනාවමගින් පහකොට කොයි යව්දැයි යනාදීන් ඔහු හා සමග සුවදව කතා කලේය. සාන්තු නායකයාද තමාගේ යානාව මගින් ඉවත් කොට සෙසු ගැල් යන්ට මග අවසර හැර එකත්පස්ව සිට ඒ යක්ෂයාට මෙසේ කීය. අපි වූ කලී බරණැස් නුවර සිට ආමහ. තෙපි හැම දෙන ඇඹුල උපුල මල් පැළඳ රත් පියුම් හෙල පියුම් ගත් අත් ඇතිව නෙළුම් හා නෙළුදැලි කමින් සකල ශරීරයෙහි මඩ වකාගෙන පිනි බින්දු වගුරුවා කොයි සිට අවුදැයි නොපි එන මග වැසි වටද ඇඹුල උපුල මල් ආදියෙන් ගැවසී ගත් විල් ඇද්දැයි විචාලේය. යක්ෂයා ඔහුගේ බස් අසා යහළුව තෝ කුමක් කියයිද නෙල පෙනෙන්නේ නිල් වූ වන රේඛාවය. එතැන් පටන් සියළු වනය පැනින් ගැවසී ගත්තේය. නිඹඳ වැසි වස්තේය. කඳුරුලි පුරා දිය දුවන්නේය. ඒ ඒ තැන පියුමින් ගැවසී ගත් විල් හා පොකුණු වන්නේයැයි කියා පිළිවෙලින් යන්නාවූ ගැල් වල මනුශ්‍යයන් අතින් මේ ගැල් අරගෙන කොයි යව්දැයි විචාලේය. එකල්හි ඒ මනුශ්‍යයෝ අසවල් ජනපදයට යම්හයි කීහ. මේ මේ ගැල කිනම් බඩු දැයි විචාලේය. අසවල් බඩු යැයි කීහ. පස්සේ එන්නාවූ ගැල් ඉතා බරව එන්නේය. ඒ ගැල් වල කුමන බඩුදැයි විචාලේය. පැන් පිරු ගැල යයි කීහ. පළමු මෙනන දක්වා පැන් ගෙන ආ නොප විසින් කලසේ ඉතා යහපත් වන්නේය. මෙතැන් පටන් නොප ගෙන යන පැනින් ප්‍රයෝජන නැත. ඉදිරියේ බොහෝ පැන් ඇත. පැන් සැලවල් බිඳ පැන් දමා පියා සැපසේ යවයි කීයේය. මෙසේ කියා නොපි යව අපට ලස් වන්නේයැයි කියා මද තැනක් ගොස් අන්තර්දානව තමාගේ යක්ෂ පුරයට ගියේය. ඒ අඳ්ඳුණු වූ ශාන්තු නායකයාද තමා නුවණ නැති බැවින් යක්ෂයාගේ බස් ගෙන සැලවල් බිඳවා පැන් උලක්කුවක් විවරකුත් නොතිබා සියළු පැන් දම්මවා ගැල් පමණක් පදවාගෙන නික්මුනේය. ඉදිරියේ ස්වල්ප මාත්‍රයකුත් පැන් නොවිය. මනුෂ්‍යයෝ පැන් නොලැබ මිරිකී ගියාහු සවස්වන තුරු ගොස් ගැල් වලල්ලෙහි සිටුවා ගොන් ගැල් සක බැඳ සිටවූය. සරකුන්ට බොන්නටවත් මනුෂ්‍යන්ට බත් පිසන්නටවත් පැනක් නැති විය. පැන් නොලැබ මිරිකී ගියාහු මනුෂ්‍යයෝ ඒ ඒ තැන වැදහෙව නිදන්නට පටන්ගත්තාහුය. රාත්‍රී භාගයෙහි යක්ෂයෝ යක්ෂ පුරයෙන් අවුත් සරක් හා මනුෂ්‍යන් මරා මස් අනුභව කොට ඇට පමණක් තබා ගියාහුය. මෙසේ ඒ නුවණ නැති සාන්තු නායකයා නිසා සියළු සත්වයෝ විනාශයට පැමිණියාහුය. අත් ඇට ආදිය ඒ ඒ අත විසිරි ගියේය. පන්සියයක් ගැල් බඩු පිරුවනින්ම තිබුයේය. මහා බෝධි සත්වයෝද නුවණ නැති ශාන්තු නායකයා යෙල මසක් ඉක්මවා පන්සියයක් ගැල්වල බඩු පටවාගෙන නුවරින් නික්ම ක්‍රමයෙන් පැන් නැති අමුනුෂ්‍ය වාසය වූ කාන්තාර මුඛයට පැමිණියේය. මෙසේ පැමිණියාවූ මහා බෝධි සත්වයෝ එතැන්හිදී මහා සැල වල පැන් පුරවා බොහෝ පැන් ගෙන තමන් කැට්ට යන මිනුසුන් කැඳවා කඳවුරු බැඳගෙන උන් තැන බෙර පියවි කරවා මනුෂ්‍යයන් රැස් කොට මෙසේ කිවූය. මා නොවිචාරා පැන් පතක් විවරකුත් ප්‍රයෝජන නොවිඳුව මේ කතර මඟ විස වාක්ෂයෝ ඇත. ඒහෙයින් පෙර නොකැ විරු පළාකොලත් මලක් පළා පලයක්ම මා නොවිචාරා නොකවයි. මෙසේ මනුෂ්‍යයන්ට අවවාද කොට බඩු පැටවූ පන්සියයක් ගැල් හා සමග අමුනුෂ්‍යාදිගාහිත නිරුද්ධ කාන්තාරයට පැමිණියේය. ඒ මහා බෝ සතානෝ කාන්තාර මධ්‍යයට පැමිණි කල්හි ඒ යක්ෂ තෙම පළමු පරිද්දෙන්ම බෝධි සත්වයන් එන පෙරමග තමා දක්වා සිටියේය. බෝධි සත්වයෝ ඔහු දකලාම දූනගත්තාය. මේ කාන්තාරයෙහි පැන් නැති හෙයින් නිරුද්ධ කාන්තාර යැයි මේ කාන්තාරයට නමක් වන්නේය. මේ තෙම නිර්භිතය. රත් වූ ඇස් ඇත්තේය. මොහුගේ ඡායාවත් නොපෙනෙන්නේය. ඒකාන්තයෙන්ම මොහු විසින් පළමු කොට බිය නුවණැති සාන්තු නායකයා ඔහුගේ පර්ෂින් සමග ගැල් වල පිරවූ පැන් දම්මවා කලාන්ත කොට කන ලද්දේ වන්නේය. මා ගේ වූ කලී නුවණැති බව හා උපායෙහි දක්ෂ බව මොහු නොදනිතියි සිතමි සිතා ඉක්බිත්තෙන් මී හට මෙසේ කිවුහ. තෙපි හැම දෙන පළා යව්. අපි හැම වෙළඳුන් නම් අතින් තැනක් නොදැක ඇරගත් පැන් නොදම්හ. පැන් දුටු තැනකදී පැන් දමා පියා ගැල් සැහැල්ලු කොට ගෙන යම්යැව් කිවුහ. යක්ෂයා මද තැනක් ගොස් අන්තර්දානව තමාගේ යක්ෂ පුරයටම ගියේය. යක්ෂයා ගිය කල්හි මනුෂ්‍යයෝ බෝධි සත්වයන්ට මෙසේ කිවුහ. මේ සාමිනී මනුෂ්‍යයෝ මේ නිල් වූ වන රේඛාව පෙනෙන්නේය. එතැන් පටන් නිබඳ වැසි වස්තේයැයි කියා ඇඹුල උපුල මල් පැළඳ රත් පියුම් හෙල පියුම් මිටිගෙන නෙළුම් හා නෙළුදැලි කමින් තෙත් පිළි හැඳ තෙත් වූ හිසකේ හැරගෙන ආවාහුය. එසේ හෙයින් අප හැම ගෙන යන පැන් දමා පියා ගැල් සැහැල්ලු කොට ගෙන වහා පලායම්හයි කිවුහ. බෝධි සත්වයෝ ඒ මිනිස්සුන්ගේ කී බස් අසා ගැල් රඳවලා සියළු මනුෂ්‍යයන් රැස් කොට නොප විසින් මේ කාන්තාර මාර්ගයෙහි විලෙක්වත් පොකුණෙක්වත් ඇතැයි කිසිකෙනෙකුගෙන් ඇසූ විරු ඇද්දැයි විචාලේය. ස්වාමිනී ඇසූ විරු නැත. මේ තම නිරුද්ධ කාන්තාරය වේද. ඒ මනුෂ්‍යයෝ කිහුය. එකල්හි බෝධි සත්වයෝ කියන්නාහු මේ අප දුටු මනුෂ්‍යයන්ගෙන් සමහර කෙණෙක් නිල් වූ වන රොදින් එපිට වැසි වස්තේ යැයි කියූය. වැසි සුළඟ නම් කෙතෙක් තැන් හමාදැයි විචාලේය. ස්වාමිනී යොදුනක් පමණ තැන්

හමන්තේ වේදිය කිවුය. කිමෙක්ද නොප හැම දෙනා අතුරින් එක් කෙනෙකුගෙන් ඇඟ වැසි සුළගක් වැදගත් දැයි විචාලෝය. නැත ස්වාමීනී කීහ. මේස ශර්ස නම් කොපමණකදී පෙනේදැයි විචාලෝය. යොදුනක් පමණ තැන් පටන් පෙනෙන්නේ වේද ස්වාමීනී කීයුය. තොප හැමගේ කිසි කෙනෙකුත් විසිනුත් එකල වැසි වලා කුලකුත් දුටුවේ ඇද්දැයි විචාලෝය. නැත ස්වාමීනී කීහ. විදුලියෙන් නම් කෙනැන් පටන් පෙනේදැයි විචාලෝය. සතර පස් යොදුනක් පසන් පෙනෙන්නේ වේද. ස්වාමීනී කීවුහ. තොප ඇම දෙනාගෙන් කිසි කෙනෙකුත් විසින් විදුලි ආලෝකයක් දක්නා ලද්දේදැයි විචාලෝය. නැත ස්වාමීනී. විදුලි ආලෝකයක් නොදුටුමිහයි කීහ. මේස දවනිය නම් කොතෙක් තැන් පටන් ඇසේ දැයි විචාලෝය. එක් යොදුනක් මන්තේ පටන් ඇසෙන්නේ වේදැයි ස්වාමීනී කීයුහ. කිමෙක්ද තොප හැම දෙනාගෙන් කිසි කෙනෙකුත් විසින් විදුලි ආලෝකයක් වැසි සර්ජනාවක් කරන්නා ඇසූ ආද්දැයි විචාලෝය. නැත ස්වාමීනී අකුණු ගසන හඬක් නොඇසුම් යැයි කීහ. එකල්හි අප මහ බෝ සතානෝ කියන්නාවූ එම්බා පින්වන්ති මොහු මනුෂ්‍යයෝ නොවෙතියි යක්ෂයෝය. මොහු අප හැම ගෙන යන පැන් දම්මවා පියා දුර්වල කොට කම්හයි ආවාහු යක්ෂ කෙණෙක් වෙති. ඉදිරියේ ගිය නුවනැති ශාන්තු නායක පුත්‍රයා උපාය දක්මෙහි අදක්ෂය. ඒ කාන්තයෙන්ම එතෙම මොහු විසින් පැන් දම්මවා මිරිකා දුර්වල කොට කන ලද්දේ වන්නේය. පන්සියයක් ගැල් බඩු පිරුවනින්ම තිබෙන්නේ වේදැයි අපි එම බඩු පිරු ගැල් දකුම්භ. එසේ හෙයින් පැන් උලක්කුවක් විවරකුත් නොදමා වහවහා ගැල් පදුවයි කියා ගැල් පදවාගෙන නික්මුනාහුය.

මහා බෝධි සන්වයෝ යමෙන් සිට බඩු පිරුවනින්ම තිබූ ගැල් දක පන්සියයක් ගැල් හා ගොන් හා මිනිසුන්ගේ අත් පා ඇට ආදිය ඒ ඒ තැන විසිර තිබූවා දක ගැල් මුදවා ගැල් වලල්ලෙන් කඳවුරු බඳවා වේලාසනම මනුෂ්‍යයන් හා ගොන්ද බන් හා තන කවා මනුෂ්‍යයන් මධ්‍යය යේ ගෙරි කැට කොට වැදහොවා තුමු සත්ති සම්පන්න ප්‍රධාන පුරුෂයන් ගැන කඩු ගත් අත් ඇතිව තුන් යම් රාත්‍රියෙහි රැකවල් ගෙන සිටිසේ සිටම අරුණ නැගුය. දෙවන දවස් උදෑසනම සියළු කටයුතු සපයාගෙන ගොන් තණ ආදිය කවා ගෙන මාළු ගැල් දමා තර ගැල් ගෙන මද මීද ඇති බඩු දම්මවා බොහෝ මිල ඇති බඩු නංවාගෙන මහා බෝ සතානෝ තමන් වෙළඳාම් කරන්නට යන්ට සිතු තෙතටම ගොස් දියුණු තියුණු මිලයෙන් බඩු විකුට සියළු පර්ශන් ගෙන නැවත තමන්ගේ නුවරටම ආවාහුය. සාස්තා වූ තිලෝගුරු බුදු රජානන් වහන්සේ මේ කතාව ගෙන හැර දක්වා වදාරා මහා සිටානෙහි මෙසේ පෙර විරුඩ ග්‍රාහය ගත්තෝ මහා විනාසයට පැමිණියෝය. අවිරුඩ ග්‍රාහය ගත්තෝ නුවණැත්තෝ අමුනුෂ්‍යයන් අතින් මිදි සැපසේ කැමති තැනට අභිමතාර්ථය සිද්ධ කොට ගෙන පෙරලා තමන් වසන තෙතට පැමිණියෝ වේදැයි පූර්වාපර සන්ධි ගැලපීම් වශයෙන් අතීත කථාවන් වර්ථමාන කථාවන් වදාරා මන්තෙහි අපණ්ණක ජාතක ධර්ම දේශනාව කොට වදාරණ සේක.

අපණ්ණකං ධානමේකේ දුතියං ආහු තක්ඛිකා

ඒන දංඥාය මේ දාවි තංගණේය යදපන්ථකං

මේ ගාථාව වදාලසේක. මෙහි අපණ්ණක පටිපදාව නම් රත්නත්‍රය සරණ යාම පංචශීලය හා දස සීලය රක්ෂා කිරීමය ප්‍රාතිමෝක්ෂ සංවර ශීලය ඉන්ද්‍රිය සංවර ශීලය ආර්ථ පාරිශුද්ධි ශීලය ප්‍රත්‍ය සත්ති සීත ශීලය යන සියළුම සිල් පිරිසිදුව සිල් නොකිලිවි කොට රැකීමය. වක්ශුරාධි පංචේන්ද්‍රයන් වසඟ කොට වසන බවය. හෝජනයෙහි පමණ දක්නා බව නිදි වර්ජන කිරීමය. පංච විද ධ්‍යානය ඉපිද විමය. විදර්ශනා භාවනා කිරීමය. පංචාහිඤාණ අෂ්ට සමාපත්ති ඉපිදවීමය. ස්විත ආපත්තාදීහු සතර ආර්ය මාර්ගය හා සතර ආර්ය ඵලය ඉපදවීම යන මේ සියල්ල අපණ්ණක පටිපදා නම් වේ. නිර්වාණ ග්‍රාමී වූ ප්‍රතිපත්තිය නම් වෙයි. සර්වඥ ශාසනයට අවිරුඩ ප්‍රතිපත්තිය නම් වෙයි. මේ අපණ්ණක පටිපදා යන අන්‍ය ලබ්ධි ගැන්මය දස අකුසල කර්මයෙහි හැසිරීම නුසුදුසු වූ කාය වාක් සමාදාරයෙහි යෙදීමය. යන මේ සියල්ල වන්නේය. මේ විරුඩ ප්‍රතිපදාව සතර අපායෙහි හා පංච විද නිව කුලයෙහි උපදවා මහා දුක් දෙන්නේය. තවද මේ අවිරුඩ වූ ඒ කාන්ත කාරණ වූ මේ අවිරුඩ ප්‍රතිපත්තියෙහිම සිට සර්වඥයෝ දෘඩ විරියෙන් පාරමිතාවන් පුරා බෝධි දුම සම්පයෙහි ඉඳ සමයක් සම්බෝධි ඥාණය සමාධිගමය කරන්නාහුය. පසේ බුදුවරයෝ ඉඳ සමයක් සම්බෝධි ඥාණය සමාධි ගමය කරන්නාහුය. පසේ බුදු වරයෝ ප්‍රත්‍යාක් බෝධි ඥාණය සමගි ගමනය කෙරෙහි. බුද්ධ පුත්‍ර වූ ශ්‍රාවකයෝ ශ්‍රවක පාරමිතා ඥාණය ප්‍රතිවේද කෙරෙහි. මෙසේ භාග්‍යවත් වූ බුදු රජානන් වහන්සේ ඒ උපාසක වරුන්ට ත්‍රිවිධ කුසල සම්පත්තීන් හා දිව්‍ය බ්‍රහ්ම සම්පත්තීන් දක්වා කෙලවර මේ අපණ්ණක පටිපදාව අර්හත් මාර්ගයට පමුණුවා නිර්වාණ සම්පත්තිය සාදාදී ලන්තේයැයි කියා අනේ පිඩු මහා සිටානන්ගේ ප්‍රධාන කොට ඇති පන්සියයක් උපාසක වරුන්ට මේ අපණ්ණක ධර්ම දේශනාව දක්වා මන්තෙහි වතුරාර්ය සත්‍යය සොලොස් ආකාරයකින් ප්‍රකාශ කොට වදාල සේක. මේ වතුස් සත්‍යය ධර්ම දේශනාවගේ කෙලවර ඒ සියළු පන්සියයක් උපාසක වරු යෙළ දහසක් කෙළසුන් නසා දහසක් නයින් ප්‍රතිමණ්ඩිත වූ සෝවාන් ඵලයෙහි පිහිටියාහුය. බුදු රජානන් වහන්සේ මේ ධර්ම දේශනාව ගෙන හැර දක්වා වදාරා මේ අපණ්ණක ජාතකය නිමවා වදාලසේක. එසමයෙහි අඥ්ඥාණ වූ සාන්තු නායක පුත්‍ර නම් දන් මේ දේවදත්ත ස්ථවිරයෝය. ඔහුගේ පමීද නම් මේ දේවදත්ත පර්මිද වන්නේය. එසමයෙහි නුවණැති සාන්තු නායකයාගේ පර්මිද නම් දන් බුදු පිරිස් වන්නාහුය. එසමයෙහි නුවණැති සාන්තු නායක පුත්‍ර නම් තිලෝගුරු සමයක් සම්බුදු රජු වූ මම ම වේදැයි තමන් වහන්සේ දක්වා වදාල සේකි.